

Begoña Román: “Tota filosofia pensa des del present per a perseverar i obrir futur”

Dm, 26/10/2021 per Catalunya Religió

([Fundació Joan Maragall](#)) aquest dilluns l'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona ha acollit l'acte d'inauguració oficial del curs 2021-2022 de la Fundació Joan Maragall (FJM). El seu president, **David Jou**, ha explicat que, malgrat els sacrificis econòmics importants que ha suposat per a l'entitat aquest any llarg de pandèmia, mantenen “les motivacions essencials de la Fundació: la presència actualitzada i dinàmica del pensament cristià”. També ha remarcat que no perdran “la voluntat de continuar servint des de la vocació d'una Església en sortida, en diàleg amb agnòstics, amb ateus, amb creients d'altres religions, amb cristians d'altres opinions i confessions”. L'acte ha estat presidit pel bisbe auxiliar de Barcelona, **Javier Vilanova**.

La FJM, més enllà de mantenir el màxim d'activitats públiques, ha decidit concentrar l'atenció en la revista *Qüestions de Vida Cristiana*, que dirigeix **Miquel Calsina**, a la que se li vol donar “un nou impuls que la faci més present en la vida cultural i religiosa, n'eixampli les col·laboracions internacionals i n'incrementi la difusió”. David Jou considera que la revista “pot ser la base de reflexions plurals sobre temes monogràfics i dinamitzadora de debats i de perspectives”.

El president de la FJM ha recordat que la majoria de les activitats del curs passat van ser virtuals, tot i que la fórmula òptima és combinar presencialitat i difusió electrònica. En aquest sentit, Jou ha destacat les “Píndoles reflexives”, unes reflexions sobre temes i ocasions adients enregistrades en format audiovisual que es poden trobar al web de la FJM. Una altra forma d'activitat són els tallers de lectura, “dedicats a treballar grans obres literàries, de forma que s'hi posi en relleu no tal sols els valors literaris sinó també les referències espirituals de fons que les han inspirades”.

Al final de la seva intervenció, el president de la FJM ha valorat les reflexions fetes

pel patronat al llarg d'aquest darrer any, centrades en la mort en temps de pandèmia. Aquestes reflexions formen part d'un plantejament de pensament més ampli per part de la Fundació anomenat 'Tríptic de la pandèmia: la mort en solitud, el temple buit, la natura desbordada'.

Partint de la idea que la mort ha estat una de les experiències més intenses del temps de pandèmia, "hem reflexionat sobre l'exaltació de l'instant i el naufragi del sentit; sobre els aspectes quotidians, culturals i mèdics del silenci; sobre la mort; sobre els ideals; i sobre l'acompanyament en el dol". Jou ha destacat que la FJM s'ha "preguntat sobre el ressò real de l'esperança cristiana tant en la visió del conjunt de la vida com pel que fa a la resurrecció".

El president de la FJM també ha remarcat que aquest curs, en la segona part del 'Tríptic de la pandèmia', es reflexionarà sobre diversos aspectes sociològics, psicològics i culturals de la metàfora del temple buit en un sentit ampli.

'Les llibertats i els drets en temps de pandèmia: reflexions des de l'ètica', lliçó de Begoña Román

Acabada la seva intervenció, David Jou ha presentat la lliçó inaugural del curs 2021-2022, 'Les llibertats i els drets en temps de pandèmia: reflexions des de l'ètica'. La conferència ha anat a càrrec de la doctora en Filosofia, vicedegana de Recerca de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona i professora de la mateixa facultat **Begoña Román**, que també és presidenta del Comitè d'ètica de Serveis Socials de Catalunya i vocal del Comitè de Bioètica de Catalunya.

Román ha començat la seva intervenció fent una introducció al tema: "Tota filosofia pensa des del present per a perseverar i obrir futur. Quan l'experiència del que és una pandèmia no ha estat viscuda per la majoria de les persones, acampa la desorientació per la novetat amenaçant. Cal una mica de distància i d'assossec en l'estranya normalitat de viure en pandèmia, perquè la por no ens converteixi en hipocondríacs i poder aprendre les lliçons. Un cop més, es tracta d'aprendre. Entre les novetats d'aquesta pandèmia està la seva globalitat, perquè global és el món d'avui. Malgrat que ho sabíem, hem constatat la importància de comptar amb institucions globals, més que internacionals, dignes de crèdit per part de la ciutadania, i amb capacitat d'incidir en les polítiques públiques".

A continuació, Begoña Román ha dividit el tema en tres parts. A la primera, amb l'enunciat 'Els temps de la pandèmia: sobre el nosaltres, la circumstància i les creences', ha convidat a "reflexionar sobre la circumstància que ens constitueix i, més enllà de les idees i les ciències", i ha parlat "de les creences i del paper que totes elles han tingut".

La segona part l'ha titulat 'La llibertat essencial: descobriment i constructe' i l'ha centrat "en l'essencialitat de la llibertat". "Tot i les diferències en les concepcions de llibertat -ha dit-, cal repassar les diferents nocions i allò d'ella que roman en totes. La criatura humana la necessita quasi com l'aire que respira i la troba a faltar quan no la té".

Finalment, a la tercera part, 'Jerarquitzar drets i llibertats en nom dels drets i la llibertat', Román ha parlat "d'alguns criteris que podrien ajudar a l'hora de jerarquitzar els drets i les llibertats a retallar legítimament. La qüestió de la prioritització de drets i llibertats entronca amb la complexa qüestió de la justícia.

Precisament, perquè ens trobem en un entorn de salut pública i global és difícil saber qui podia i qui no fer ús de determinades llibertats. És difícil conjugar el deure d'universalitzar i alhora atendre el context particular; conciliar allò local i allò global, la parcialitat a favor dels propers i la imparcialitat justa. Per això cal repassar el liberalisme del que venim per, amb la llibertat preservada i perseverada, entendre i superar les deficiències que patim”.

Ajut a la formació per a Jordi Jiménez

A la part final de l'acte s'ha donat a conèixer l'ajut a la formació de 6.000 € que concedeix la Fundació Joan Maragall, i que ha estat per a **Jordi Jiménez**. El treball porta per títol 'La filosofia cristiana a Catalunya (1900-1936)', i s'inscriu en la primera fase de la tesi doctoral de Jordi Jiménez dedicada al filòsof català **Jaume Serra Hunter** (1878-1943), catedràtic d'Història de la Filosofia i rector de la Universitat de Barcelona (1931-1933). La tesi doctoral començarà aquest curs 2021-2022 a la Universitat de Barcelona (UB). El projecte serà dirigit per **Josep Monserrat**, catedràtic de metafísica i degà de la Facultat de Filosofia de la UB.

L'objectiu d'aquest pla de treball és “dur a terme un estudi sistemàtic en català de la filosofia cristiana a Catalunya durant el primer terç del s.XX, a través dels seus autors i, sobretot, a través de certes publicacions periòdiques com *La Paraula Cristiana*, *El Matí* i, especialment, *Criterion*. Sovint vinculada als estudis teològics o al neotomisme integrista de la postguerra i eclipsada per la filosofia acadèmica. La filosofia cristiana va tenir un important paper en la recuperació dels estudis superiors de filosofia a Catalunya i en la producció intel·lectual en català des de començaments de segle XX, especialment en el període d'entreguerres”, ha explicat Jordi Jiménez.

“Malauradament, en l'actualitat constatem un buit enorme que ens impedeix progressar en l'estudi de la producció filosòfica del primer terç de segle. Jaume Serra Hunter, filòsof catòlic, va ser considerat el renovador dels estudis filosòfics a la Universitat de Barcelona, on va ser mestre de **Joaquim Xirau**, **Joan Crexells**, **Eduard Nicol**, **Jordi Maragall**, **Francesc Gomà** o **Josep Ferrater**. Avui no es pot comprendre la seva etapa de formació i l'elaboració del seu sistema filosòfic, un idealisme espiritualista d'influència francesa i d'arrel socràtica, sense conèixer la influència de la filosofia cristiana del moment, amb la que sempre va dialogar”, ha argumentat.